

Obsah

Úvod	1
KAPITOLA PRVNÍ	3
Skříň počítačů	4
Typy skříní	4
Desktop	4
Tower (věž)	4
Rozměry skříní	6
KAPITOLA DRUHÁ	7
Základní deska (mainboard)	8
BIOS (Basic Input Output System)	9
Propojky (jumpery)	9
Přepínače (switch)	10
Rozložení prvků na desce	10
KAPITOLA TŘETÍ	13
Mikroprocesory	14
Základní rozlišení	14
Mikroprocesor zevnitř	15
Registry	15
Adresování	15
Instrukční sada	15
Systém přerušení	16
Správa paměti	16

Zabezpečení	16
Cache paměť	16
Architektura mikroprocesoru	17

Mikroprocesor zvenku **17**

Vnitřní šifka dat	17
Sběrnice	18
Vnitřní frekvence (takt)	18
Vnější (externí) frekvence	19
Nastavení frekvencí	19
Chlazení	22
Patice mikroprocesoru (Socket)	23

Typy mikroprocesorů **24**

Hodnocení mikroprocesorů	24
Mikroprocesory Intel	24
Starší typy mikroprocesorů	25
Mikroprocesor 80486	25
Pentium	27
Pentium Pro	29
Pentium II	30
Celeron	31

A co ostatní? (neintelovské mikroprocesory) **32**

AMD (Advanced Mikro Devices)	32
K5	32
K6	33
Cyrix	34
IDT (Integrated Device Technology)	35
Porovnávání mikroprocesorů	36
Volba mikroprocesoru	36

KAPITOLA ČTVRTÁ **39**

Napájecí zdroj **40**

Napájení základní desky **40**

Desky Baby-AT	40
Desky ATX	41
Napájení dalších komponent	42

KAPITOLA PÁTÁ **43**

Komunikace mikroprocesoru s okolím **44**

Sběrnice **44**

Parametry sběrnic	45
ISA (Industry Standard Architecture) nebo AT bus	46
MCA (Microchannel architektura)	47
EISA (Extended ISA)	47
VESA VL-BUS (Video Equipment Standards Association)	48
PCI (Peripheral Component Interconnect)	48
AGP (Accelerated Graphics Port)	49
Přerušení - IRQ (Interrupt Request Levels)	50
IRQ u sběrnic ISA, EISA, MCA	51
Přerušení v PC se sběrnicí PCI	52
DMA (Direct Memory Access)	53

Které kanály IRQ a DMA máte v počítači volné? **56**

Rozhraní PC (interface) **49**

Paralelní rozhraní Centronics	57
Sériové rozhraní - RS 232	58
Logická jména rozhraní	59
Jak na to?	59
PCMCIA (Personal Computer Memory Card Association)	62
PC-karta	63
Univerzální sériová sběrnice USB (Universal Serial Bus)	63
Rozhraní on-board	64

KAPITOLA ŠESTÁ **65**

Paměti **66**

Fyzikální principy pamětí **66**

Paměti typu ROM (Read Only Memory)	66
Paměti typu RAM (Random Access Memory)	67

Fyzická organizace operační paměti **68**

SIMM (Single Inline Memory Module)	68
Bank	70
Rozšíření operační paměti	71
Instalace SIMMu	72
Potíže	73

Přizpůsobování rychlosti mikroprocesoru a operační paměti

Paměť cache L2 (second level cache)

74

74

KAPITOLA SEDMÁ

79

Logická organizace paměti

80

Šestnáctková (hexadecimální) číselná soustava

81

Jednotky velikosti paměti

82

Konvenční paměť (Conventional Memory) 0 - 640 KB

83

I/O paměť

83

Programová část konvenční paměti

85

Rezervovaná paměť (Reserved memory)

86

UMA (Upper Memory Area)

88

Paměť nad 1MB

88

Stránková paměť (EXPANDED)

88

Nestránková paměť (EXTENDED)

88

HMA (High Memory Area)

89

Logická organizace paměti a Windows 95

89

Aplikace pro Windows 95

90

Aplikace pro Windows 3.x

90

Aplikace DOS

91

KAPITOLA OSMÁ

93

Doplnění rozšiřující desky do počítače

94

Ovladače karet

95

Kontrola přítomnosti ovladače

96

Instalace ovladače

97

Starší deska s nutností „ruční“ konfigurace

99

Konfigurace propojek (jumperů)

100

Shrnutí

102

Plug and Play (PnP, P&P) deska 103

- Podmínky pro úspěšný plug-and-play 104
- Průběh konfigurace plug-and-play 104

A co když to nefunguje? 105

- Nepoznání nového zařízení 106
- Nenalezení nového zařízení 107
- Konflikt zařízení 108
- Variabilita prostředků 108

KAPITOLA DEVÁTÁ 111**Pevný disk (hard disk)
- fyzická struktura 112****Fyzická struktura disků 112**

- Fyzické formátování (low format) 113

Hlavy a cylindry 114

- Teplotní kalibrace TCAL (Thermal calibration) 114

Přístupová doba (access time) 115

- Doba vystavení (seek time) 115
- Doba čekání (rotary latenci period) 115
- Prokládání (interleave) 115

Kapacita disku 116

- Hustota záznamu 116
- Kódování dat 116
- Prekompenzace (write precompensation) 117
- Zone bit recording (ZBR) 117
- Zásady práce s pevným diskem 117

**Střední doba mezi chybami - MTBF
(Mean Time Between Failures) 118****S.M.A.R.T 118****Řadiče pevných disků 119**

- IDE (Integrated Drive Electronics) 119
- EIDE (Enhanced IDE) 121

SCSI (Small Computer System Interface) 124**Co tedy koupit? 125****Charakteristické vlastnosti 126**

KAPITOLA DESÁTÁ	127
Pevný disk – logická struktura	128
Oblasti DOS	128
Program FDISK	129
Informace o momentálním dělení disku	130
Mazání oblasti disku	131
Tvorba nových oddílů DOS	131
Zadání aktivní oblasti	132
Formátování disku	132
Spouštěcí disketa	133
Master Boot Record (MBR)	134
Zaváděcí záznam	134
Partitions table - tabulka oblastí	135
Dos Boot Record (DBR)	135
Extended Partitions Table (EPT)	136
Hlavní adresář (Root directory)	136
Hlavní adresář ve FAT organizaci	136
Hlavní adresář ve VFAT organizaci	137
File Allocation Table (FAT)	137
Alokační jednotka (cluster)	138
Typy FAT	139
Princip FAT	140
Způsoby formátování	141
Chyby FAT tabulky	141
Fragmentace souborů	142
Program Defragmentace disku	142
Ztracené fragmenty souborů (lost allocation units)	144
Překřížené soubory (cross linked allocation units)	145
Neplatný podadresář (invalid subdirectory error)	145
ScanDisk	145
Ostatní způsoby správy souborů	149
FAT	149
VFAT	149
NTFS (New Technology File System)	150
HPFS (High Performance File System)	150

Instalace a zprovoznění disku	150
EIDE (a IDE disk)	150
SCSI disk	152

KAPITOLA JEDENÁCTÁ

Způsoby práce s pevnými disky	154

Vyrovňovací paměť pevného disku (cache)	154

Softwarová cache	154
VCACHE	154
Problémy s VCACHE	156

Odkládání dat	157

Odkládací soubor	158
Potíže s ovládacím souborem	159

Koš	160

Konfigurace koše	160

Komprese (komprimace) dat	162

Pravidla komprimace ve Windows 95	163
DriveSpace	163

Zásady „diskového hospodářství“	167

KAPITOLA DVANÁCTÁ

CD disky (Compact Disk), kompaktní disky	173

Standardy CD	174

Red book	175
Yellow book	175
CD-ROM/XA	175
Green Book	176
Orange Book	176
White Book	176

ISO 9660:	177

Fyzikální princip	178
Organizace dat	178
Pravidla pro práci s diskem	179

Zvuková karta **179**

Složení	179
Instalace zvukové karty	181
Multimediální pomocníci Windows 95	182

CD-mechanika **186**

Rozhraní	187
Výkonnost jednotky	188
Práce s jednotkou	188
Spolupráce CD a Windows 95	190
Instalace CD-mechaniky	191

CD-R (Compact Disk Recordable) **194**

Médium	194
Mechanika	194
Jména souborů	194
Metody zaplňování CD-R	195

DVD (Digital Versatile Disk) **196**

Disk DVD	197
Vlastnosti	197
Provedení	197
Ochrana dat	198

KAPITOLA TŘINÁCTÁ **199**

Přenosná média **200**

Disketa (floppy disk) **200**

Mechanika	200

Disketa **202**

Magnetooptické disky **204**

Princip	204
Vlastnosti	205
Provedení	205

Bernoulliho disky **205**

Princip	205
Vlastnosti	206
Provedení	206

Mechanika Jaz	206
Možní nástupci diskety ?	206
ZIP	206
a:drive	207
KAPITOLA ČTRNÁCTÁ	209
Zobrazovací soustava	210
Režimy práce	210
Textový režim	210
Grafický režim	212
Monitory	212
Princip práce	212
Provedení	214
Charakteristické veličiny	215
LCD-displeje	224
Princip činnosti	224
Provedení	225
Charakteristické vlastnosti	226
Zobrazovací adaptéry	226
Princip činnosti	227
Provedení	231
Typy zobrazovacích adaptérů	232
Ovladače	236
Grafické akcelerátory	238
Spolupráce karta - monitor s vylepšeným ovladačem	240
KAPITOLA PATNÁCTÁ	245
Modemy	246
Co modem dělá?	246
Protokoly, protokoly, protokoly	247
Modulačně - rychlostní standardy	247
Protokoly pro rychlost 56 kb/s	248
Kompresní protokoly	250
Samoopravné normy	250
Protokoly faxů	251
Protokoly pro přenos souborů	251
Hlasové služby	252
Shrnutí	252

Faktory ovlivňující komunikaci	253
Provedení	254
Externí faxmodem	254
Interní faxmodem	257
Ovladače	258
Modem a BBS (HyperTerminal)	261
Instalace HyperTerminalu	262
Ovládání	262
Navázání spojení	263
Modem a fax	265
Modem a Internet	266
Nahrání „Telefonického připojení sítě“	268
TCP/IP	268
Několik tipů na závěr	270
Přímé propojení kabelem	273
Hardwarové podmínky	273
Softwarové podmínky	274
KAPITOLA ŠESTNÁCTÁ	277
SETUP	278
Všeobecná pravidla	278
Uložení obsahu SETUP	278
Vyvolání BIOS SETUPu	278
Start počítače	279
Nastavování parametrů	280
Nastavování parametrů	281
Úvodní menu	281
Standardní nastavení	282
BIOS Features Setup (nebo Advanced SETUP)	285
Chipset SETUP	288
Power management	292
Konfigurace PCI slotů a onboard dílů	296
Heslo (Password)	298
Programy pro práci s diskem	298
Load BIOS Defaults	299

Load Setup Defaults	299
Horké klávesy (zkratkové klávesy)	299
Maintenance menu	300

Upgrade BIOSu 300

KAPITOLA SEDMNÁCTÁ 303

Windows 95 304

Registry 304

Popis registrační databáze	304
Uložení a obnova registru	305
Jak to bylo dříve?	308
CONFIG.SYS a AUTOEXEC.BAT	308
Inicializační soubory Windows 3.x	309
Shmutí	310
Odinstalování programu	310

Start Windows 95 311

Spouštěcí proces	311
Načítané soubory	311
Startovací nabídka Windows 95	312
Soubory ovlivňující start	313

Slovníček 317

Rejstřík 323